

ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUDEN VII KANSALLINEN SEMINAARI

Teema: Turvallisuustaitoiset ammattilaiset

4.–5.9.2025 Vaasa ja Teams

Seminaari on maksuton ja avoin kaikille. Tervetuloa!
Ilmoittaudu viimeistään 23.8., jos osallistut paikan päällä ja
1.9., jos osallistut Teamsin kautta.

Sessiot

- I Turvallisuustaitojen kouluttaminen muuttuvassa työelämässä
- II Simulaatiot ja posteriesitykset
- III Yksilön kyvykkyys ja turvallisuuskulttuurin vahvistaminen organisaatiossa
- IV Digitaalisuus, taidot ja turvallisuus: Yhteinen kehityspolku
- VI Tekoäly ja turvallisuus: Etiikka, osaaminen ja oikeellisuus
- VII Turvallisuus, lääketiede, hoitotyö ja sosiaalityö: Asiakkaan ja potilaan tulevaisuus muuttuvassa maailmassa

Ohjelma ja ilmoittautuminen:

www.asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi

Puhujat:

Stina Wallin, Åbo Akademi | Tuija Ikonen, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Toni Boren, Vamia | Sini Eloranta, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Hanna Tiirinki, Turun yliopisto | Dinah Arifulla, Opetushallitus | Salla Seppänen, Laurea | Hanna-Leena Melender, HUS | Susanne Salmela, Pohjanmaan hyvinvointialue | Christoffer Ericsson, Arcada | Minna Halinen, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Heli Ylihärstilä, Pohjanmaan hyvinvointialue | Hanna Toiviainen, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Christian Danielsson, Socialstyrelsen | Teemu Reiman, VTT | Laura Valli, Resilienssikoulu | Antti-Jussi Ämmälä, Terveystalo | Sinikka Sihvo, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Johannes Halttu, Turun ammattikorkeakoulu | Outi Tuominen, Varha | Mira Vidén, DigiFinland | Suvi Einola, Pohjanmaan hyvinvointialue | Satu Koskela, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Kari Kivinen, Faktabaari EDU | Jarmo Pulkkinen, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue | Jyrki Nummisto, Aalto-yliopisto | Kirsi Juvila, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Eija Savelius-Koski, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Samuel Salovaara, Lapin yliopisto | Juha Auvinen, Oulun yliopisto | Tarja Kvist, Keski-Suomen hyvinvointialue | Anne-Maria Saglam

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

I Avaus ja turvallisuustaitojen kouluttaminen muuttuvassa työelämässä

Puheenjohtajat

Stina Wallin

FD och fysioterapeut (spec. företagshälsovård och långvarig smärta)

Arbetar som universitetslektor i hälsovetenskaper vid Åbo Akademi, främst med utbildning och forskning relaterad till arbetsliv och ledarskap

Tuija Ikonen

Johtaja, LT, potilasturvallisuuden professori

Pohjanmaan hyvinvointialue Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus, Turun yliopisto

Seminaarin hashtagit

#aspotseminaari2025

Asiakas- ja potilasturvallisuuden VII kansallinen seminaari - Turvallisuustaitoiset ammattilaiset 4.–5.9.2025

Torstai: Turvallisuustaitojen ylläpitäminen ja kehittäminen

9.00–9.30 Ilmoittautuminen ja aamukahvit

9.30–11.30 Sessio I | Turvallisuustaitojen kouluttaminen muuttuvassa työelämässä

Puheenjohtaja: Stina Wallin, universitetslektor i vårdvetenskap, Åbo Akademi ja Tuija Ikonen, johtaja, Asiakas- ja Potilasturvallisuuskeskus, Professori Turun yliopisto

9.30–9.45 Tervetulosanat

Toni Boren, koulutuspäällikkö, Vamia

9.45–10.00 Ylihärsilä, kehittämissyylilääkäri, Pohjanmaan hyvinvointialue

10.00–10.15 Kokemuksia asiakasturvallisuuden opetuksesta sosiaalityöntekijäkoulutuksessa

Hanna Tiirinki, työelämäprofessori, Turun yliopisto

10.15–10.30 Asiakas- ja potilasturvallisuus ammatillisessa koulutuksessa

Dinah Arifulla, opetusneuvos, Opetushallitus

10.30–10.45 SOTELIKA-verkosto edistämässä yhteispohjoismaisten kompetenssien käyttöönottoa

Salla Seppänen, johtaja, sosiaali- ja terveysalaysikkö, Laurea

10.45–11.00 Potilasturvallisuuden opetus lääkärikoulutuksessa

Tuija Ikonen, potilasturvallisuuden professori, Turun yliopisto

11.00–12.00 Lounastauko ja verkostoitumista

12.00–14.00 Sessio II | Simulaatiot ja posteriesitykset

Puheenjohtajat: Hanna-Leena Melender, arviointiylihoitaja, HUS ja Susanne Salmela, kehittämissyylilääkäri, Pohjanmaan hyvinvointialue

12.00–12.30 Simulaatiot asiakas- ja potilasturvallisuustaitojen kehittäjänä

Christoffer Ericsson, YAMK koulutusvastaava lehtori, Ammattikorkeakoulu Arcada
Minna Halinen, koulutusyylilääkäri, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

12.30–14.00 Rinnakkaissessio:

Posteridesitykset (suullisten posteridesitysten sessio ja seinäposterit)

Moderaatit: Susanne Salmela, kehittämissyylilääkäri, Pohjanmaan hyvinvointialue ja Hanna-Leena Melender, arviointiylihoitaja, HUS

12.30–14.00 Rinnakkaissessio: Simulaatiototeutus eri tilassa läsnäolijoille

(kaksi ryhmää, jotka vaihtavat 45 min. jälkeen keskenään paikkaa)

Yksilön rooli simulaatio-oppimisessä. Oppijan ja opettajan näkökulma. Minna Halinen, koulutusyylilääkäri, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Simulaatio järjestelmien ja prosessien kehittämisvälineenä.

Christoffer Ericsson, YAMK koulutusvastaava lehtori, Ammattikorkeakoulu Arcada

14.00–14:30 Kahvitauko

14.30–16.00 Sessio III | Yksilön kyvykkyys ja turvallisuuskulttuurin vahvistaminen organisaatiossa

Puheenjohtaja: Hanna Tiirinki, työelämäprofessori, Turun yliopisto ja Tuija Ikonen, johtaja, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

14.30–14.50 Kompetens för säker vård – hur kunskap och färdigheter kan stärka säkerhetskulturen

Christian Danielsson, Medicinskt sakkunnig, Leg. läkare, Med. dr., Socialstyrelsen

14.50–15.10 Turvallisuuskulttuurin kokonaisvaltainen kehittäminen ja johtaminen

Teemu Reiman, dosentti, VTT

15.10–15.50 Resilienssi ja ammattilaisuus terveyden äärellä työskennellessä

Laura Valli, HT, HTM, VTM, AmO, Resilienssikoulu

15.50–16.00 Päivän kooste

Asiakas- ja potilasturvallisuuden VII kansallinen seminaari - Turvallisuustaitoiset ammattilaiset

4.–5.9.2025

Perjantai: Tulevaisuuden turvallisuustaidot: kehitystarpeet ja innovaatiot

8.30-10.00 Sessio IV | Digitaalisuus, taidot ja turvallisuus: Yhteinen kehityspolku

Puheenjohtaja: Antti-Jussi Ämmälä, laatuylilääkäri, Terveystalo ja Sanna Kaski, erikoissuunnittelija, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

8.30–9.00 Immersiivinen oppiminen – silta simulaatiosta käytäntöön

Johannes Halttu, lehtori, Turun ammattikorkeakoulu.

9.00–9.30 Henkilöstön oppiminen ja osaaminen tietotekniikkaan painottuvassa työskentelyssä

Outi Tuominen, TtT, tulosryhmälihoitaja, TYKS sairaalapalvelut, Varha

9.30–10.00 Käyttäjän taitojen huomioiminen digitaalisten palveluiden kehittämisessä

Mira Vidén, TtM, kehityspäällikkö, DigiFinlandia

10.00–10.30 Kahvitauko

10.30-12.00 Sessio V | Tekoäly ja turvallisuus: Etiikka, osaaminen ja oikeellisuus

Puheenjohtaja: Suvi Einola, strategia- ja kehitysjohtaja, Pohjanmaan hyvinvointialue ja Merja Sahlström, erityisasiantuntija, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

10.30–11.00 Generatiivisen tekoälyn käytön eettiset periaatteet

Kari Kivinen, Ft, rehtori, Faktabaari EDU

11.00–11.30 Työntekijöiden tekoälyosaamisen tukeminen sotessa

Jarmo Pulkkinen, AI-projektipäällikkö, väitöskirjatutkija, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

11.30–12.00 Väsymätön ja tarkka virtuaaliasiantuntija – tulevaisuuden tekoälyosaaminen ihmistyössä

Jyrki Nummisto, väitöskirjatutkija, Aalto-yliopisto

12.00–12.45 Lounastauko ja verkostoituminen

12.45 -13.00 Kiitosten ja tunnustusten hetki

13.00-14.45 Sessio VI | Turvallisuus, lääketiede, hoitotyö ja sosiaalityö: Asiakkaan ja potilaan tulevaisuus muuttuvassa maailmassa

Puheenjohtaja: Kirsi Juvila, LT, koulutusylilääkäri, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus / Satakunnan hyvinvointialue ja Eija Savelius-Koski, sosiaalihuollon erityisasiantuntija, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

13.00–13.20 Taitava ja turvallinen teknologian käyttö sosiaalihuollossa

Samuel Salovaara, YTT, tutkijatohtori, Lapin yliopisto

13.20–13.40 Osaaminen ja omalääkärimalli

Juha Auvinen, professori, Oulun yliopisto

13.40–14.00 Turvallisuutta tukevat tiedot, taidot ja asenteet hoitotyössä

Tarja Kvist, professori, TtT, Esh, hoitotieteen laitoksen johtaja, ylihoitaja, Keski-Suomen hyvinvointialue

14.00–14.45 Paneelikeskustelu, Hanna Kuusisto, professori, UEF puheenjohtaja

Juha Auvinen, professori, Oulun yliopisto

Tarja Kvist, professori, UEF

Anne-Maria Saglam, kokemusasiantuntija

Samuel Salovaara, YTT, tutkijatohtori

14.45–15.00 Päätössanat

Tuija Ikonen, johtaja, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

VII nationella seminariet om klient- och patientsäkerhet - Säkerhetskompetenta yrkespersoner 4–5.9.2025

Torsdag:

Upprätthållande och utveckling av säkerhetskompetensen

9.00–9.30 Anmälan och morgonkaffe

9.30-11.30 Session I | Att utbilda om säkerhetskompetens i ett föränderligt arbetsliv

Ordförande: Stina Wallin, universitetslektor i vårdvetenskap (FD, Mag. Fysioterapi, FT), Åbo Akademi och Tuija Ikonen, direktör, Klient- och patientsäkerhetscentret

9.30–9.45 Välkomstord

Toni Boren, utbildningschef, Vamia

9.45–10.00 Mer klient- och patientsäkerhetskompetens via samarbete över organisationsgränserna

Sini Eloranta, ledande sakkunnig, Klient- och patientsäkerhetscentret

10.00–10.15 Erfarenheter av undervisning om klientsäkerhet inom socialarbetarutbildningen

Hanna Tiirinki, arbetslivsprofessor, Åbo universitet

10.15–10.30 Klient- och patientsäkerhet inom yrkesutbildningen

Dinah Arifulla, undervisningsråd, Utbildningsstyrelsen

10.30–10.45 SOTELIKA-nätverket och införandet av samnordiska kompetenser

Salla Seppänen, direktör, enheten för social- och hälsovårdsbranschen, Laurea

10.45–11.00 Undervisning om patientsäkerhet inom läkarutbildningen

Tuija Ikonen, professor i patientsäkerhet, Åbo universitet

11.00-12.00 Lunchpaus och nätverkande

12.00-14.00 Session II | Simulationer och posterpresentationer

Ordförande: Hanna-Leena Melender, bedömningsöverskötare, HUS och Susanne Salmela, utvecklingsöverskötare, Österbottens välfärdsområde

12.00–12.30 Simulationer för utveckling av klient- och patientsäkerhetskompetensen

Christoffer Ericsson, utbildningsansvarig lektor, Yrkeshögskolan Arcada
Minna Halinen, utbildningsöverläkare, Klient- och patientsäkerhetscentret

12.30–14.00 Parallellsession:

Posterpresentationer (session för muntliga posterpresentationer och väggpostrar)

Moderatorer: Susanne Salmela, utvecklingsöverskötare, Österbottens välfärdsområde och Hanna-Leena Melender, bedömningsöverskötare, HUS

12.30–14.00 Parallellsession: Simulationspresentation för närvarande (45 min. + 45 min.)

Individens roll vid simulationsundervisning. Den lärandes och lärarens perspektiv.

Minna Halinen, utbildningsöverläkare, Klient- och patientsäkerhetscentret

Simulering som verktyg för utveckling av system och processer.

Christoffer Ericsson, utbildningsansvarig lektor, Yrkeshögskolan Arcada

14.00-14:30 Kaffepaus

14.30-16.00 Session III | Individens förmåga och förstärkning av säkerhetskulturen i en organisation

Ordförande: Hanna Tiirinki, arbetslivsprofessor, Åbo universitet och Tuija Ikonen, direktör, Klient- och patientsäkerhetscentret

14.30–14.50 Kompetens för säker vård – hur kunskap och färdigheter kan stärka säkerhetskulturen

Christian Danielsson, Medicinskt sakkunnig, Leg. läkare, Med. dr., Socialstyrelsen

14.50–15.10 Helhetsutveckling och ledning av säkerhetskulturen

Teemu Reiman, docent, VTT

15.10–15.50 Resiliens och professionalism i arbete med människors hälsa

Laura Valli, FöD, FöM, PM, yrkeslärare, Resilienssikoulu

15.50–16.00 Sammanfattning

VII nationella seminariet om klient- och patientsäkerhet - Säkerhetskompetenta yrkespersoner

4–5.9.2025

Fredag Framtidens säkerhetskompetens: Utvecklingsbehov och innovationer

8.30-10.00 Session IV | Digitalisering, färdigheter och säkerhet: Gemensam utvecklingsstig

Ordförande: Antti-Jussi Ämmälä, kvalitetsöverläkare, Terveystalo och Sanna Kaski, specialplanerade, Klient- och patientsäkerhetscentret

8.30–9.00 Immersivt lärande – bron från simulation till praktik

Johannes Halttu, lektor, Turun ammattikorkeakoulu.

9.00–9.30 Klient- och patientsäkerhetsperspektiv på personalens lärande och kunnande samt hur de syns i dagens it-betonade arbete

Outi Tuominen, TtT, tulosryhmäylikhoitaja, TYKS sairaalapalvelut, Varha

9.30–10.00 Käyttäjän taitojen huomioiminen digitaalisten palveluiden kehittämisessä

Mira Vidén, TtM, kehityspäällikkö, DigiFinlandia

10.00-10.30 Kaffepaus

10.30-12.00 Session V | AI och säkerhet: Etik, kompetens och riktighet

Ordförande: Suvi Einola, strategi- och utvecklingsdirektör, Österbottens välfärdsområde och Merja Sahlström, specialsakkunnig, Klient- och patientsäkerhetscentret

10.30–11.00 Etiska principer för användning av generativ AI

Kari Kivinen, FD, rektor, Faktabaari EDU

11.00–11.30 Att stötta medarbetarnas AI-kompetens inom social- och hälsovården

Jarmo Pulkkinen, AI-projektchef, doktorand, Mellersta Nylands välfärdsområde

11.30–12.00 En outtröttlig och noggrann virtuell expert – framtidens AI-kompetens i människans arbete

Jyrki Nummisto, doktorand, Aalto-universitetet

12.00-12.45 Lunchpaus och nätverkande

12.45-13.00 Stund för tack och erkännanden

13.00-14.45 Session VI | Säkerhet, medicin, vårdarbete och socialt arbete: Klientens och patientens framtid i en föränderlig värld

Ordförande: Kirsi Juvila, MD, utbildningsöverläkare, Klient- och patientsäkerhetscentret / Satakunta välfärdsområde och Eija Savelius-Koski, specialsakkunnig i socialvård, Klient- och patientsäkerhetscentret

13.00–13.20 Skicklig och säker användning av teknologi inom socialvården

Samuel Salovaara, SVD, forskardoktor, Laplands universitet

13.20–13.40 Kompetens och husläkarmodellen

Juha Auvinen, professor, Uleåborgs universitet

13.40–14.00 Kunskaper, färdigheter och attityder som stöder säkerheten i vårdarbetet

Tarja Kvist, professori, TtT, Esh, hoiotieteen laitoksen johtaja, ylihoitaja, Keski-Suomen hyvinvointialue

14.00–14.45 Paneldebatt, Hanna Kuusisto, professori, UEF puheenjohtaja

Juha Auvinen, professor, Uleåborgs universitet

Tarja Kvist, professori, UEF

Anne-Maria Saglam, erfarenhetsexpert

Samuel Salovaara, SVD, forskardoktor

14.45-15.00 Avslutningsord

Tuija Ikonen, direktör, Klient- och patientsäkerhetscentret

Asiakas- ja potilasturvallisuuden VII kansallinen seminaari

4.-5.9.2025

Turvallisuustaitoiset ammattilaiset

Turvallisuus alkaa koulutuksesta

Toni Borén

koulutuspäällikkö, Vamia

Toni Borén toimii koulutuspäällikkönä Vamian Hyvinvointipalvelut-osastolla, jossa koulutetaan tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden sekä kasvatus- ja ohjausalan ammattilaisia toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa

Hänellä on vahva kokemus koulutuksen johtamisesta sekä sote-alan opettajien esihenkilötyöstä. Toni on aiemmin työskennellyt hoitotyössä ja esihenkilönä erikoissairaanhoidossa sekä toiminut hoitotyön opettajana.

Hän pitää asiakas- ja potilasturvallisuuden osaamisen kehittämistä keskeisenä osana ammatillista koulutusta ja turvallista työelämää.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Asiakas- ja potilasturvallisuuden VII kansallinen seminaari
4.-5.9.2025

Turvallisuustaitoiset ammattilaiset

Lisää asiakas- ja potilasturvallisuuden osaamista
yhteistyöllä yli organisaatorajojen

Sini Eloranta

Sairaanhoitaja, TtT, hoitotieteen ja gerontologisen
hoitotieteen dosentti

Johtava asiantuntija Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Sini toimii keskuksen koulutuksen ja osaamisen
vahvistamisen parissa, erityisenä vastuualueena asiakas- ja
potilasturvallisuuden osaamiskeskukset. Työskentelee myös
yliopettajana Turun ammattikorkeakoulussa.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Lisää asiakas- ja potilasturvallisuuden osaamista yhteistyöllä yli organisaatorajojen

Sini Eloranta sh, dosentti, johtava asiantuntija, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Turvallisuustaitoiset ammattilaiset

Asiakas- ja potilasturvallisuuden VII kansallinen seminaari 4.–5.9.2025

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Joissakin työtehtävissä osaaminen voi vanhentua jopa kuukausissa

Lukijan mielipide | Osaamisen kehittäminen on muutakin kuin koulutuksia ja kursseja.

 Kuuntele juttu

10.8. 2:00

Kirjoitus on Helsingin Sanomien lukijan mielipide.

HEINI WINK toi ([HS Mielipide 4.8.](#)) hienosti esille paitsi osaamisen kehittämisen tärkeyden työelämässä myös sen, että monilla työpaikoilla mahdollisuus kehittymiseen jakautuu epätasaisesti.

TYÖELÄMÄN muutostahti haastaa perinteisiä osaamisen kehittämisen tapoja. Teknologinen kehitys, tekoäly ja globaalit markkinavoimat muuttavat työn tekemisen ehtoja nopeammin kuin koskaan. Joissakin työtehtävissä osaaminen voi vanhentua jopa kuukausissa. Tämä tarkoittaa, että aikaa oppimiseen on entistä vähemmän, mutta oppimista vaaditaan entistä enemmän. Meidän on opittava nopeammin kuin koskaan.

Tämä oppimisen paradoksi haastaa koko sen ajattelutavan, jolla osaamisen kehittämistä on perinteisesti suunniteltu. Perinteinen organisaatioiden oppimisen malli on perustunut ajatukseen, että osaamista voidaan ennakoita ja päivittää hallitusti pitkällä aikavälillä. Tämä lähestymistapa on toiminut, kun työtehtävät ovat olleet melko pysyviä ja muutos on ollut hitaampaa ja hallitumpaa kuin nyt.

AKATEMIAMALLEILLA ja koulutusohjelmilla on yhä paikkansa, mutta ne kaipaavat kylkeen erilaisia keinoja, joiden turvin työntekijä jatkaa oppimista ja soveltaa opittua. Tämä taas edellyttää organisaatioilta kykyä iohata tavoitteellista oppimista ja suunnitella rakenteita ja prosesseja, jotka

Elina Pihlantie

*oppimismuotoilija, organisaatioiden osaamisen kehittämisen asiantuntija,
Kuulas & Co oy*

Susanna Valkeus

oppimismuotoilija, osaamisen kehittäjä, OP-Henkivakuutus oy

Muuttuva työelämä vaatii uudenlaista osaamista

- Aiemmin työtehtävät olivat pysyvämpiä ja muutokset hallittavampia. Nykyisin ammattilaisilta vaaditaan jatkuvaa oppimista ja kykyä sopeutua nopeasti muuttuviin tilanteisiin.
- Tämä korostaa tarvetta kehittää osaamista systemaattisesti – ei vain yksilötasolla, vaan koko organisaation ja alueen tasolla.

Yhteistyötä yli organisaatorajojen

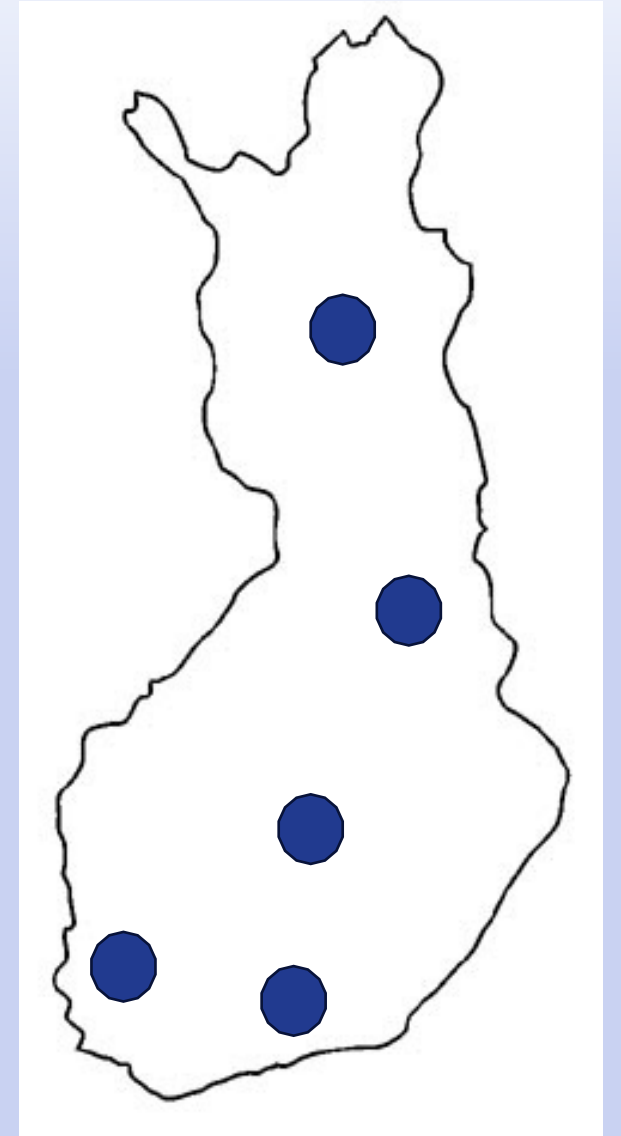

Asiakas- ja potilasturvallisuuden osaamiskeskukset

Alueelliset osaamiskeskukset (5 kpl) edistämässä turvallisuusosaamista sote-ammattilaisten uran kaikissa vaiheissa aina peruskoulutuksesta täydennyskoulutukseen

Tehtävänä on mm.

- ❖ Profiloitua oman alueensa asiakas- ja potilasturvallisuuden tarpeiden ja erityisosaamisen asiantuntijaksi
- ❖ Koordinoida, suunnitella ja kehittää perus- ja täydennyskoulutustarjontaa moniammatillisesti
- ❖ Tarjota koulutusta opetushenkilöstölle asiakas- ja potilasturvallisuudesta

Asiakas- ja potilasturvallisuusosaaminen läpi työelämän

Kansalliset opetussuunnitelmien sisällöt ja osaamistavoitteet & työntekijöiden pätevyysvaatimukset

Osaamiskeskusverkosto: 5 x YTA+koulutusorganisaatiot

Hyvinvointialueet

Koulutusorganisaatiot

Päivittyvä asiakas- ja potilasturvallisuuden koulustarjonta
Ajantasainen ja laadukas materiaali

Tutkintokoulutus ja työelämäjaksot opiskelijana

Perehdytys

Täydennyskoulutus työelämässä

Erytisasiantuntijaksi päteöityminen

Esihenkilöiden ja johtajien lisäopinnot

Työuran läpi täydentyvä asiakas- ja potilasturvallisuuden osaaminen

Ammattihenkilön perustutkinto

WHO:n curriculum/Nordic framework osaamisvaatimukset sote-tutkinnoissa, opitun soveltaminen harjoittelujaksoilla

Tietojen ja taitojen kartuttaminen

Esim. simulaatiot
Opiskelu teemoittain: laiteturvallisuus, lääketurvallisuus, infektio- ja turvallisuus, digitaaliset ja etäpalvelut, psykologinen turvallisuus

Erytisasiantuntijoiden koulutus

Kouluttajien koulutus
Laadun ja turvallisuuden erityisopinnot ja -pätevyydet
Turvallisuusjohtamisen opinnot

Hallinnollinen ja johtamiskoulutus

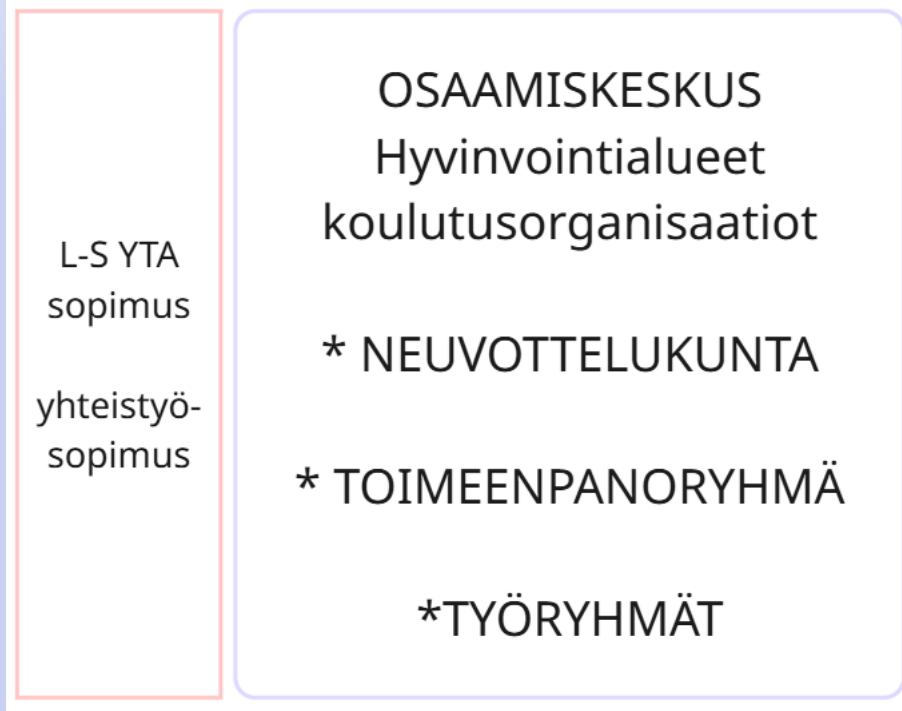
Erikoistumiskoulutusten johtamisopinnot
Turvallisuusjohtamisen ja hallinnon opinnot
Turvallisuussisällöt johdon koulutuksiin

Päätäjien turvallisuustietojen varmistaminen

Aluevaltuutettujen ja hallitusjäsenien perustiedot asiakas- ja potilasturvallisuudesta

Case: Länsi-Suomen asiakas- ja potilasturvallisuuden osaamiskeskus

❖ Kehittämistarpeet tunnistettu

- Vieraskielisen henkilöstön osaamisen varmistaminen, mm. selkokiehisen oppimateriaalin tuotto lääkehoitoon
- Asiakas- ja potilasturvallisuusosaaminen digitaalisissa palveluissa

L-S osaamiskeskukseen sitoutuneita: Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus (koordinoi), Turun yliopisto, Åbo Akademia, Turun amk, SAMK, Novia, Vaasan amk, Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Satakunnan hyvinvointialue, Pohjanmaan hyvinvointialue, Winnova, Vamia, Novida, TAI, YrkesAkademin

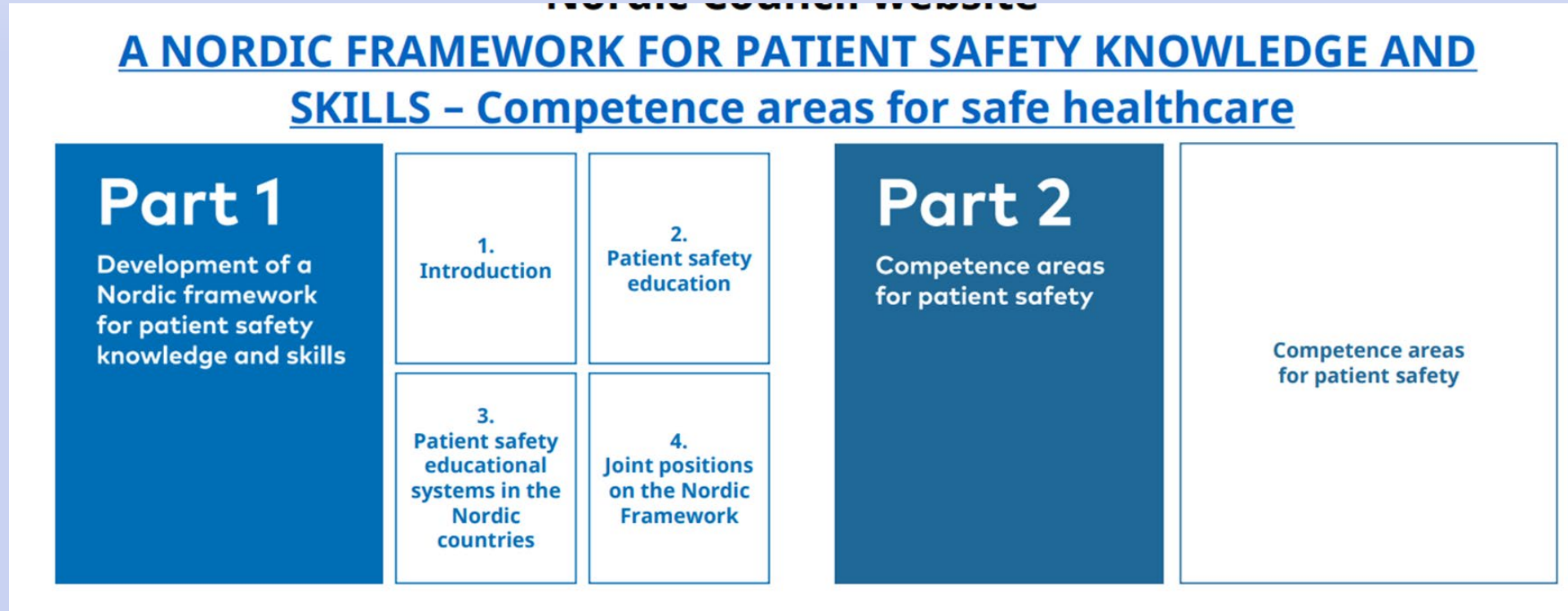
 Turvallisuustaitoiset ammattilaiset eivät synny sattumalta.

 Osaamista vahvistetaan yhteistyöllä, koulutuksella ja strategisella tuella.

 Alueelliset osaamiskeskukset ovat tässä työssä keskeisiä toimijoita, ja niiden rooli korostuu entisestään työelämän muuttuessa.

Yhteispohjoismaiset kompetenssialueet (2024) tukevat osaamista ja koulutusta

<https://www.helsedirektoratet.no/konferanser/nordic-webinar-for-healthcare-providers-and-educators>
<https://www.norden.org/en/publication/nordic-framework-patient-safety-knowledge-and-skills>

Koulutuksen ja osaamisen kehittämislinja työstää kompetenssialueiden soveltamista Suomeen

- Kuvataan konkreettiset kompetenssialueiden osaamistavoitteet (tiedot ja taidot)
  - Moniammatilliset määrittelyt ammattilaisten ja esihenkilöiden näkökulmasta, joita voi soveltaa eri tutkintoihin ja ammattiryhmiin
- Tehdään vapaaehtoisten asiantuntijoiden pienryhmissä kaikkiin 15 kompetenssialueeseen
  - Vielä ehtii mukaan! (ota yhteys noharm@ovph.fi)
- Julkaistaan verkossa 2026 alkuun mennessä

Utveckling av utbildning och kompetens

Utvecklingslinjen fokuserar på att utveckla utbildningen och kompetensen om klient- och patientsäkerhet i samarbete med aktörer inom området.

Ordförande för utvecklingslinjen är Anu Venesoja från yrkeshögskolan LAB och viceordförande Sonja Mehtonen från Södra Savolax välfärdsområde.

Under 2025 arbetar utvecklingslinjen med den nordiska referensramen för kunskaper och färdigheter inom patientsäkerhet.

Referensramen finns här: <https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1914289/FULLTEXT01.pdf>

Du kan fortfarande anmäla dig genom att skicka ett meddelande till noharm@ovph.fi.

***Kiitoksia ja antoisia
seminaaripäiviä!***

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Kokemuksia asiakasturvallisuuden opetuksesta sosiaalityöntekijäkoulutuksessa

Hanna Tiirinki

Hanna on hyvinvointipalvelujärjestelmän dosentti,
terveystieteiden tohtori

Tieteellinen tutkijatausta:

- Sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmä
- Asiakas- ja potilasturvallisuus
- Monialainen palvelujen käyttö ja integraatio

Hanna työskentelee

- Työelämäprofessorina sosiaalitieteiden laitoksella
Turun yliopistossa
- Johtavana tutkijan sosiaali- ja terveydenhuollon
turvallisuustutkinnassa OTKES:ssa

Kokemuksia asiakasturvallisuuden opetuksesta sosiaalityön maisteriopinnoissa

Asiakas- ja potilasturvallisuuden VII kansallinen seminaari 4.–5.9.2025

Hanna Tiirinki

Työelämäprofessori, Dos. TtT, YTK

Post-graduate student (SQIL), Harvard Medical School

Sidonnaisuudet

Päätoimi

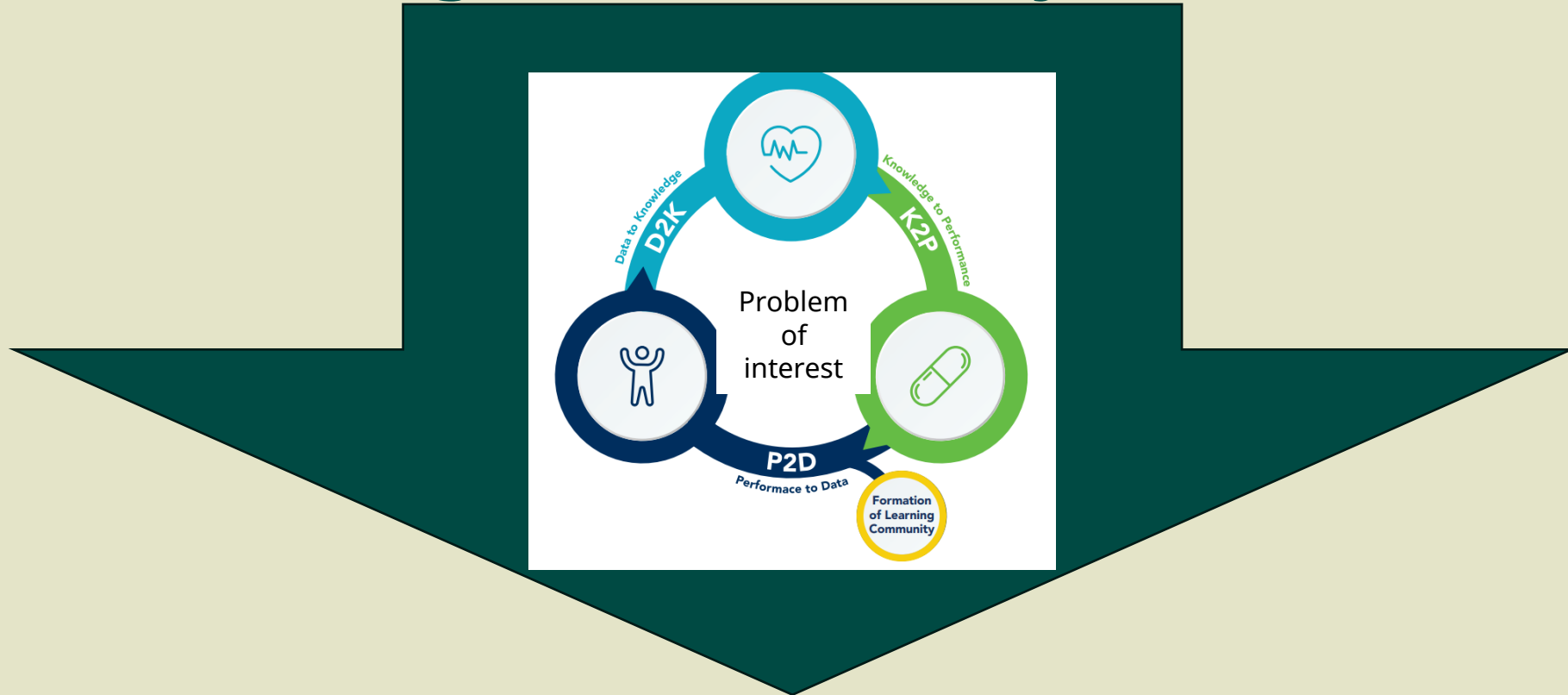
- Johtava tutkija, sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuustutkinta, OTKES

Sivutoimi

- Työelämäprofessori, sosiaalitieteet, Turun yliopisto
- Dosentti (hyvinvointipalvelujärjestelmä), Lapin yliopisto

Learning healthcare system (LHS)

Learning social and healthcare system (LSHS)?

Asiakasturvallisuus sosiaalityössä – nykytila

- Käsitettä määritelty jonkin verran tutkimuskirjallisuudessa.
- Käytännössä käsite on edelleen vieras ja irti käytännön työstä.
- Sosiaalityön asiakasturvallisuutta varmistavat käytännöt kehittymättömiä.
- Asiakasturvallisuus kytkeytyy tiivistä omavalvontaan.
- Asiakasturvallisuuden ja omavalvonnan suhteesta ei ole tutkimustietoa.
- Asiakasturvallisuus rakentuu kohtaamisesta – miten opitaan?

"Tähän on kohtaamistyötä ja asiakasturvallisuus lähtee aina siitä vuorovaikutuksesta."

"Koska mä oon johtotehtävissä, niin asiakasturvallisuuden kysymykset ei oikein mulle kuulu".

"Vastuu on valtava, mut sit ei oo kuitenkaan aina mahdollisuutta varmistaa, että asiakas sais tarvitsemansa palvelut."

"Ja sitten kun jotain menee pieleen niin taas se yksittäinen sossu on vastuussa."

"Asiakasturvallisuus lähtee siitä asiakaskeskeisestä järjestelmästä."

Asiakasturvallisuus sosiaalityöntekijöiden kokemana 2025

"Ei kyllä mun opintojen aikaan puhuttu mitään asiakasturvallisuudesta, mutta onhan se kyllä kun aattelee niin aika keskeinen".

"Ei oikein mulle kuulu tuo asiakasturvallisuus kun en oo enää ollu vuosiin asiakastyössä."

"Ei me olla kyllä siitä paljoa puhuttu, mutta pitäis kyllä."

"Asiakasturvallisuus ei oo sama kuin potilasturvallisuus eikä sitä pitäis samoin ees aatella."

"Asiakasturvallisuus on kyllä vähän hankala kun se on vähän niinku kaikkea, lakia ja toimintaa ja kohtaamisen perusta".

Asiakasturvallisuus sosiaalityön koulutuksessa

► Turun yliopiston sosiaalityön maisterikoulutus 2024-2026

- Ammatillisuus sosiaalityössä 5 op (sosiaalityö, pakolliset maisterivaiheen opinnot).

Muu asiakasturvallisuusosaamista tukeva koulutus:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuusjohtaminen 3 op (Sote-akatemia)
- Sosiaalityön opiskelijoilla mahdollisuus osallistua SOSNET kurssille; Johdatus asiakas- ja potilasturvallisuuden perusteisiin 5op
- Työelämäjaksot ja harjoittelut

Opiskelija perehtyy valvonnan ja **asiakasturvallisuuden** ulottuvuuksiin sosiaalityössä.

Opiskelijapalautteita asiakasturvallisuuden opinnoista syksyllä 2024

"Asiakasturvallisuus oli paljon ajatuksia herättävä."

"Sosiaalityön valvonta ja laatu sekä asiakasturvallisuus sosiaalityössä olivat sisällöltään tärkeitä sosiaalityöntekijän työnkuvaan nähden ja herättävät paljon ajatuksia sosiaalityöntekijän roolista lakien soveltajana."

"Luentojen työelämälähtöisyys säilyi."

"Asiantuntijapaneeli oli mielenkiintoinen, kuten myös asiakasturvallisuuteen ja valvontaan liittyvä luento. Näistä sain paljon uutta tietoa."

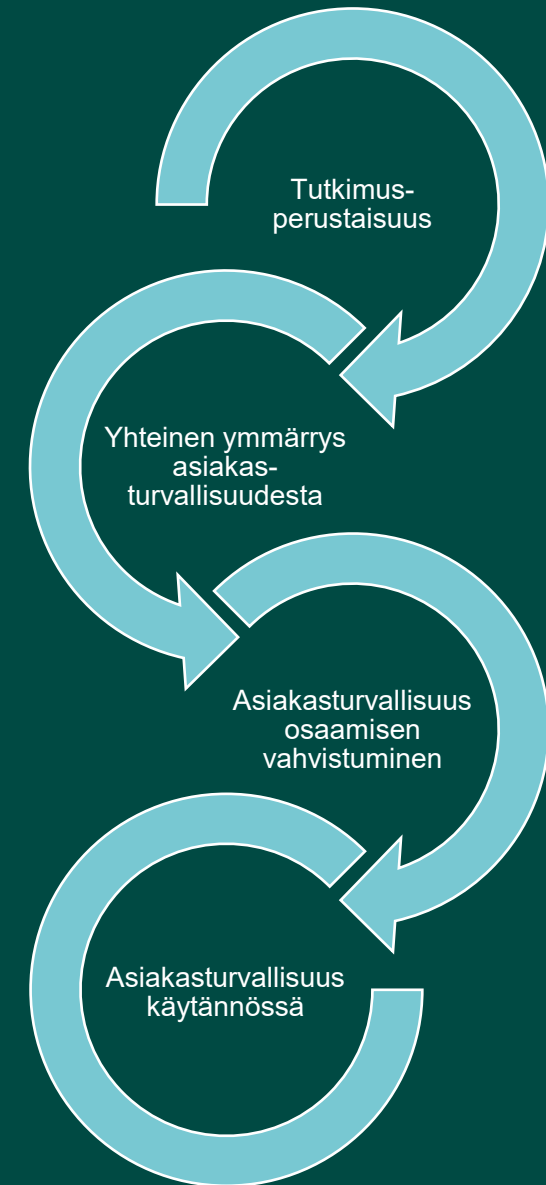
"Kurssi oli monipuolisesti rakennettu ja kaikki luennot olivat kiinnostavia ja ajankohtaisia sekä työelämään sidonnaisia."

"Asiakasturvallisuuden luento oli aivan loistava. Esitystä oli ilo kuunnella, ja paljon vielä pidempäänkin kuin nyt. Luennolla oli casejä, joita olisi ollut mielenkiintoista kuulla enemmänkin."

Kokemuksia asiakasturvallisuuden opetuksesta

Plussat:

- Asiakasturvallisuudesta oppiminen on tärkeä osa sosiaalityön koulutusta. Oppimistavoitteiden tulee olla tavoitteelliset.
  - Asiakasturvallisuuden tutkimusta on edistettävä, jotta tutkimusperustainen oppiminen on vahvistuu.
  - Koulutuksella on iso merkitys, siellä rakennetaan asiakasturvallisuusmyönteistä ja -orientoitunutta asennetta.
  - Käytäntö ja tutkimus kuljettavat ”side by side”. Esimerkit avartavat.
  - → Opiskelijat vievät asiakasturvallisuudesta oppimaansa mukanaan käytäntöön.
-
- Haasteet:
    - Asiakasturvallisuuden käsite on monitasoinen, mutta sitä ei pidä pelästyä. Yhteisellä tekemisellä askel kerrallaan eteenpäin!

Get inspired.

TURUN
YLIOPISTO

Asiakas- ja potilasturvallisuuden VII kansallinen seminaari
4.-5.9.2025

Turvallisuustaitoiset ammattilaiset

Asiakas- ja potilasturvallisuus ammatillisessa koulutuksessa

Dinah Arifulla

Sisätauti-kirurginen sairaanhoitaja, tuotekehitystyön eat,
ammattillinen opettaja (AmO) ja terveystieteiden maisteri

Dinah työskentelee

- Sosiaali- ja terveysalan opetusneuvoksena
Opetushallituksen ammatillisen koulutuksen yksikössä

Erityisosaamiset

- Suomen intektioidentorjuntayhdistyksen hygieniahoitajan
erityispätevyys
- Akuuttihoitotyön erikoistumisopinnot
- Digi-Ope, Gero-ope

Luottamustoimet

- Suomen intektioidentorjuntayhdistyksen
puheenjohtaja
- Suomen Sairaanhoitajat, useita luottamustoimia

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Asiakas- ja potilasturvallisuus ammattillisessa koulutuksessa

4.9.2025

Opetushallitus

Ammatillinen koulutus

Dinah Arifulla

Lyhyt alustus

- Sosiaali- ja terveysalan opetusneuvos
- Sote:n ammatillinen koulutus
  - Perustutkinto (Sote pt, Välinehuollon pt)
  - Ammattitutkinto
  - Erikoisammattitutkinto
- SORA säädökset ammatillisessa koulutuksessa
- Tutkintovienti

Dinah Arifulla
Sis-kir sh, hygieniahoitaja
TtM, AmO
Akuuttihoitotyön erikoist.
DigiOpe, Gero-ope
Tuotekehitystyön eat
dinah.arifulla@oph.fi

Perustutkinto (EQF 4)

osoitetaan laaja-alaiset ammatilliset **perusvalmiudet** alan eri tehtäviin sekä erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään **yhdellä työelämän toimintakokonaisuuteen** liittyvällä osa-alueella.

Ammattitutkinto (EQF 4)

osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti **kohdennettua ammattitaitoa**, joka on perustutkintoa syvällisempää tai **kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin**.

Erikoisammattitutkinto (EQF 5)

osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on ammattitutkintoa **syvällisempää ammatin hallintaa tai monialaista osaamista**.

Ydinosaaminen soten ammatillisessa koulutuksessa

- Eettinen, lainsäädäntö ja ohjeistusosaaminen
- **Potilas- ja asiakasturvallinen toiminta**
- Itsemääräämisoikeus ja potilaan oikeudet
- Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus
- Työsuojelu ja -turvallisuus
- Näyttöön perustuva toiminta
- Terveystiedon edistäminen
- Mielenterveys-, päihde- ja riippuvuusosaaminen
- Digiteknologia ja turvallisuus
- Vuorovaikutustaidot ja yhteistyö
- Kestävä kehitys
- Kirjaaminen ja dokumentointi
- Kielitaito
- Syrjinnän, häirinnän, kiusaamisen, kaltoinkohtelun ja väkivallan tunnistaminen
- Ensiaputaidot
- Kulttuuritietoisuus
- Palvelujärjestelmä osaaminen
- Ohjaus ja voimavaraistamiseen liittyvät taidot

Osa-alue	Miten turvallisuus näkyy	Esimerkkejä
Teoria	Lainsäädäntö, eettiset periaatteet ja ohjeistukset tukevat turvallista toimintaa. Näyttöön perustuva toiminta.	Potilaslaki, tietosuoja, asiakkaan itsemääräämisoikeus, turvallisuuskulttuurin merkitys.
Käytännön taidot	Harjoitellaan turvallisia työmenetelmiä ja toimintatapoja.	Hygieniaosaaminen, lääkehoidon turvallisuus, ensiaputaidot, ergonomia, väkivallan uhan tunnistaminen.
Asiakaslähtöisyys	Opitaan huomioimaan asiakkaan näkökulma ja oikeudet.	Vuorovaikutus, yksilöllinen kohtaaminen, yksityisyyden suoja, itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen.
Työelämässä tapahtuva osaamisen hankkiminen/harjoittelu	Turvallisuutta harjoitellaan käytännön tilanteissa ohjauksen avulla.	Vaaratilanteiden tunnistaminen, raportointi (esim. HaiPro), turvalliset työprosessit.
Jatkuva kehittäminen	Oman toiminnan arviointi ja laadunhallinta tukevat oppimista ja turvallisuutta.	Reflektio, palautteen hyödyntäminen, osallistuminen turvallisuuden parantamiseen.

Mukauttaminen ja poikkeaminen

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa voi osaamisen arviointia mukauttaa yhteisissä tutkinnon osissa. Lisäksi voi osaamisen arviointia mukauttaa ammatillisten tutkinnon osien osalta, mikäli potilas- ja asiakasturvallisuus ei vaarannu. Lääkehoitoon, lääkematematiikkaan sekä potilas- ja asiakasturvallisuuteen liittyvää osaamisen arviointia ei voi mukauttaa.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa ei voida poiketa lääkehoitoon, lääkematematiikkaan eikä potilas- ja asiakasturvallisuuteen liittyvistä ammattitaitovaatimuksista.

Huomioitavaa on, että tutkinnon osassa Lääkehoito lähihoitajan vastuualueella osaamisen arviointia ei voi mukauttaa eikä ammattitaitovaatimuksista voi poiketa.

Potilas- ja asiakasturvallisuus ammatillisessa koulutuksessa

- Sosiaali- ja terveysalan perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnossa keskeinen ammattitaidon vaade
- Lääkehoitoa erityisesti perustutkinnossa
- Erilaisten ulottuvuuksien huomiointi
  - Laiteturvallisuuteen liittyvää osaamista tulossa

Tulevia uudistuksia

- **Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto**, Sote pt 2026 (lähihoitaja)
  - Tarkennuksia lupiin, lääkehoitoon ja kielitaitovaateeseen
- **Välinehuollon perustutkinto**, Välinehuolto pt 2026 (välinehuoltaja)
  - Rakenneuudistus, uusi osaamisala sote eat 2027:hen
- Uudet tutkinnot **sosiaali- ja terveysalan ammattitutkinto (sote at 2027)** ja **sosiaali- ja terveysalan erikoisammattitutkinto (sote eat 2027)**
  - Sisällön muutokset tutkintorakenteen ja -nimikkeiden ajantasaistamiseksi
  - 31.12.2026 poistuu mielenterveys- ja päihdetyön at, terveysalan at, vammaisalan at, immobilisaatiohoidon eat, mielenterveys- ja päihdetyön at, kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalveluiden eat sekä vanhustyön eat

Sote-kahvilat syksy 2025:

25.9, 30.10, 26.11 ja 18.12

Tarkista erityisteemat verkkosivuilta

26.11 lääkehoidon turvallisuus

Toimeenpanontuki (pt):

8.1.2026

<https://urly.fi/3IIM>

Kiitos!

Kysymyksiä ja kommentteja?

ammatillinenkoulutus@oph.fi

Kiitos!

Opetusneuvos

Dinah Arifulla

ammatillinenkoulutus@oph.fi

Sotelika-ryhmä edistämässä yhteispohjoismaisten kompetenssien käyttöönottoa

Salla Seppänen
Johtaja
Sosiaali- ja terveysalan yksikkö
Laurea-ammattikorkeakoulu
Sotelika ryhmän pj.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Sotelika-ryhmä edistämässä yhteispohjoismaisten kompetenssien käyttöönottoa

Salla Seppänen

Johtaja

Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Laurea-ammattikorkeakoulu

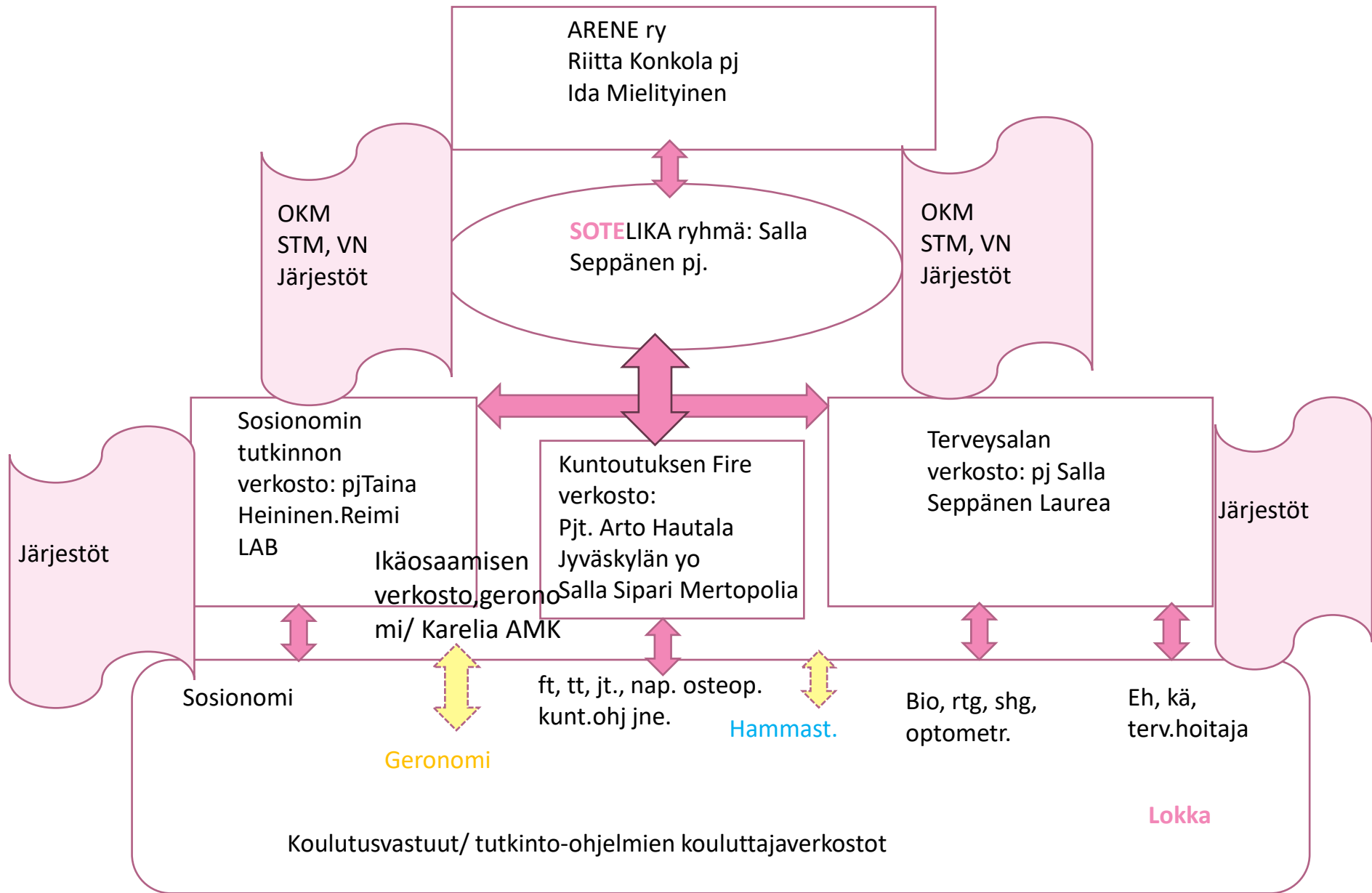
Sotelika ryhmän pj.

Suomessa on 22 OKM:n
hallinnon alaan kuuluvaa
ammattikorkeakoulua, joista 20
kouluttaa sote alaa

Lisäksi Ahvenanmalla on
Högskolan i Åland, jossa on
sairaanhoitaja AMK koulutus

1. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon laajuus opintopisteinä

210 op, 3,5 vuotta	240 op, 4 vuotta	270 op, 4,5 vuotta
<p>Apuvälineteknikko (AMK) Bioanalyytikko (AMK) Fysioterapeutti (AMK) Geronomi (AMK) Hammasteknikko (AMK) Jalkaterapeutti (AMK) Kuntoutuksen ohjaaja (AMK) Optometrismi (AMK) Röntgenhoitaja (AMK) Sairaanhoitaja (AMK) Sosionomi (AMK) Suuhygienisti (AMK) Toimintaterapeutti (AMK)</p>	<p>Ensihoitaja (AMK) Naprapaatti (AMK) Osteopaatti (AMK) Sairaanhoitaja (AMK) - diakoninen hoitotyö Terveystenhoitaja (AMK)</p>	<p>Kätilö (AMK)</p>

Koulutuksissa osaamisen harmonisointi

- Ydinosaamiset tutkinnoittain on määritelty yhdessä ja niihin ovat ammattikorkeakoulut sitoutuneet
- Ydinosaamisten tarkastelussa asiakas- ja potilasturvallisuus on mukana

A NORDIC FRAMEWORK FOR PATIENT SAFETY KNOWLEDGE AND SKILLS – Competence areas for safe healthcare

1. Patient Safety: Definitions, Concepts and Perspective	9- Identity, Investigate and Learn What Has Happened
2. Responsibilities, Objections and Roles in Patient Safety	10. Monitor and Evaluate Patient Safety
3. System, Understanding Theories and Frameworks	11. Safe Processes and Work Methods
4. Patient and Carers as Co-Creators	12. Technology of Patient Safety
5. Human Factors	13. Lead and Covern for Safe Care
6. Teamwork and Communication	14. Readiness and Patient Safety
7. Organizational Culture and Patient Safety	15. Risk Areas, Areas of Avoidable Harm and Specific Situations
8. Risk and Risk Awareness	

YLEISSAIRAANHOITAJAN (180 OP) AMMATILLISEN PERUSOSAAMISEN ARVIOINNIN KEHITTÄMINEN 1.3.2018-31.12.2020

Julkaisun pysyvä osoite on
<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020111089877>

Hankkeessa tuotettiin

sairaanhoidajan 180 op osaamisvaatimukset

sairaanhoidajaopiskelijan kliinisen osaamisen kehittymisen arviointisisällöt ja –menetelmiä (osa-kokeet)

sairaanhoidajan ammatillisen ydinosaamisen (180 op) valtakunnallinen koe

Yleissairaanhoidajan (180 op) osaamisvaatimuksien ja niiden sisältöjen päivittäminen

Tavoitteena on päivittää sairaanhoitajan ydinosamisen (180 op) osaamisvaatimukset ja niiden sisällöt vastaamaan yhteiskunnan ja alan edellyttämää näyttöön perustuvaa osaamista.

Päivittämisessä huomioidaan kansalliset ja kansainväliset toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutus sairaanhoitajan ydinosamiseen.

Päivitetyt osaamisvaatimukset ja niiden sisällöt luovat perustan ajantasaiselle sairaanhoitajan osaamisen arvioinnille ja valtakunnalliselle kokeelle.

Päivittämistyön eteneminen

Kirjallisuushaku ja kirjallisuushaun aineiston laadunarviointi (syksy 2024)

- Sairaanhoidajan osaamisvaatimusten päivittämisen perustaksi tehtiin syksyllä 2024 kirjallisuushaku tietokannoista vuosien 2019–2024 väliseltä ajanjaksolta CINAHL (Ebsco), Medline (Ovid)/PubMed (Medline), ERIC, Medic tietokannoista. Suomen- ja englanninkielisestä vertaisarvioidusta kirjallisuudesta haettiin laajasti yleissairaanhoidajan keskeistä osaamista kuvaavia sisältöjä.
- Haku tuotti **9901** artikkelia, joista otsikon ja abstraktin perusteella tarkasteluun **105** ja lopulta valikoitui **54** koko tekstinä saatavilla olevaa sairaanhoidajan kompetensseja kuvaavaa artikkelia.
- Kirjallisuushaun jälkeen kaksi tutkijaa arvioi tutkimusartikkeleiden laadun käyttäen JBI:n (JBI 2025) kriteereitä. Yksi artikkeli hylättiin riittämättömän laadun vuoksi

Päivittämistyön eteneminen

Osaamisvaatimuksien ja niiden sisältöjen päivittäminen osaamisalueiden työryhmissä (1-4/2025)

- Aineiston analysointi osaamisalueiden työryhmissä: kirjallisuushaun perusteella mukaan valitut artikkelit osaamisalueensa näkökulmasta. Työryhmät hyödynsivät päivitystyössä 20 kirjallisuushaun perusteella valikoitua artikkelia
- Lisäksi työryhmät tarkastelivat kansallisella ja myös kansainvälisellä tasolla vuosien (2019–2024) keskeiset asiakirjat, hankkeiden raportit ja suositukset, joilla on tunnistettavaa vaikutusta sairaanhoitajien osaamisvaatimukseen ja niiden sisältöihin.

Osaamisvaatimusten ja niiden sisältöjen kokoaminen yhteen (4-5/2025)

- Sairaanhoitajan valtakunnallisen kokeen koordinoitiryhmä liitti osaamisvaatimukset yhteen ja tarkasteli sairaanhoitajan osaamista kokonaisuutena.
- Kirjallisuushaun, osaamisalue työryhmien työskentelyn ja koordinoitiryhmän työn tuloksena osaamisvaatimusalueiden lukumäärä säilyi ennallaan, mutta **osaamisvaatimusten määrä** pieneni 105:sta 80:een.

Päivittämistyön eteneminen

Asiantuntijapaneelin arviointi päivitetystä osaamisvaatimuksista ja niiden sisällöistä (6-10/2025)

- Osaamisvaatimusten asiantuntija-arviointi **27.5.-17.8.2025** antaa palautetta päivitetystä sairaanhoitajan ydinosaamisen (180 op) osaamisvaatimuksista ja niiden sisällöistä. Arvioida osaamisvaatimuksia ja niiden sisältöjen tärkeyttä. Arviointilomakkeen avoimiin vastauskenttiin voi laittaa täsmennyksiä, lisäyksiä tai poistoja. Vapaassa tekstikentässä voi esittää mielipiteitä, mikäli jonkin osa-alue tai sisältö vastaajan mielestä puuttuu tai haluaa antaa yleistä palautetta osaamisvaatimuksista sekä ehdottaa osaamisvaatimusten päivittämistyön perustaksi ajankohtaista lähdemateriaalia.
- Asiantuntijapaneeliin sähköinen lomake (n=172) hoitotyön eri sektoreiden ammattilaisista ja asiantuntijoista eri puolilta Suomea. Osio 1. yleissairaanhoitajan yleinen osaaminen n=111 ja osio 2. kliininen osaaminen n=94.

Päivittämistyön eteneminen

- Asiantuntija-arvioinnin tuottama aineisto analysoitu elokuun aikana 2025 aikana koordinoitiryhmän toimesta.
- Syyskuu osaamisalueiden työryhmät päivittävät osaamisvaatimuksia ja niiden sisältöjä saadun palautteen perusteella ja päivittävät lähteet ajantasaisiksi.
- Koordinoitiryhmä tarkastelee ja koostaa osaamisvaatimukset ja niiden sisällöt yhteen. Tämän jälkeen **toteutetaan asiantuntija-arvioinnin 2. vaihe lokakuussa 2025.**

Osaamisvaatimuksien ja niiden sisältöjen viimeistely sekä kääntäminen englanniksi (11-12/2025)

- Tämän jälkeen osaamisvaatimukset julkaistaan Theseuksessa, josta ne ovat suomalaisten sairaanhoitajatutkintoa toteuttavien ammattikorkeakoulujen hyödynnettävissä ja perustana valtakunnallisen kokeen päivittämiselle

Sairaanhoidajan osaamisvaatimukset (180 op)

1. Ammatillisuus ja eettisyys
2. Asiakaslähtöisyys
3. Informaatio teknologia ja kirjaaminen
4. Johtaminen ja työntekijäosaaminen
5. Laadunvarmistus
6. Näyttöön perustuva päätöksenteko
7. Ohjaus ja omahoidon tukeminen
8. **Potilas- ja asiakasturvallisuus**
9. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä
10. Terveyden edistäminen
11. Vuoroviakutus ja monialainen yhteistyö
12. Yrittäjyys ja kehittäminen
13. Kliininen osaaminen

Potilas- ja asiakasturvallisuus

1) Hallitsee potilas- ja asiakasturvallisuuden keskeisen tietoperustan (erittäin tärkeä 92%, 5% tärkeä, 1%jonkin verran tärkeä)

- Potilasturvallisuuskulttuuri
- Potilasturvallisuuden lainsäädäntö
- Potilasturvallisuuden varmistaminen
  - Potilasturvallisuuden osa-alueet: hoitoturvallisuus, laiteturvallisuus, lääke- ja lääkitysturvallisuus
- Säteilyturvallisuus

2) Osa edistää potilasturvallisuutta ja ehkäistä vaaratapahtumia potilaan hoitoprosessin kaikissa vaiheissa (erittäin tärkeä 86%, tärkeä 11%, jonkin verran tärkeä 2%)

- Henkilöstö sitoutuminen ja tiimityö potilasturvallisuuden varmistamisessa
- Systemaattinen työskentely potilasturvallisuuden varmistamisessa
- Vaaratilanteiden ehkäiseminen hoidossa
- Potilaiden sitouttaminen ja osallistaminen potilasturvallisuuden edistämiseen
- Inhimilliset tekijät potilasturvallisuuden riskinä

- 3) Osa kommunikoida selkeästi
varmistukseen potilasturvallisuuden (erittäin
tärkeä 71%,tärkeä 23%, jonkin verran tärkeä 3%,
ei tärkeä 1%)**
- Strukturoidut tarkistus ja
raportointimenetelmät (esim. ISBAR)

- 4) Osa tunnistaa mahdollisista vaaratapahtumia ja toimia tilanteen vaatimalla tavalla (erittäin tärkeä 79%, tärkeä 17%, jonkin verran tärkeä 2%)**
- Vaaratapahtuman tunnistaminen ja riskien ennakointi
  - Tilanteenmukainen toiminta vaaratapahtumassa
  - Potilasturvallisuutta uhkaaviin riskitilanteisiin puuttuminen
  - Vaaratapahtumien ilmoittamisvelvoite, ilmoituksen tekeminen ja käsittely

Kiitos !

Sairaanhoidajan kansallisten
osaamisvaatimusten
päivittäminen | Laurea Journal

salla.seppanen@laurea.fi

Asiakas- ja potilasturvallisuuden VI kansallinen seminaari - Turvallisuustaitoiset ammattilaiset
VII nationella seminariet om klient- och patientsäkerhet - Säkerhetskompetenta yrkespersoner
4.-5.9.2025

Potilasturvallisuuden opetus lääkärikoulutuksessa

Tuija Ikonen

Johtaja, LT, potilasturvallisuuden professori
Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus, Turun yliopisto

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Potilasturvallisuuden opetus lääkärikoulutuksessa

Tuija Ikonen, potilasturvallisuuden professori,
Turun yliopisto / Pohjanmaan hyvinvointialue

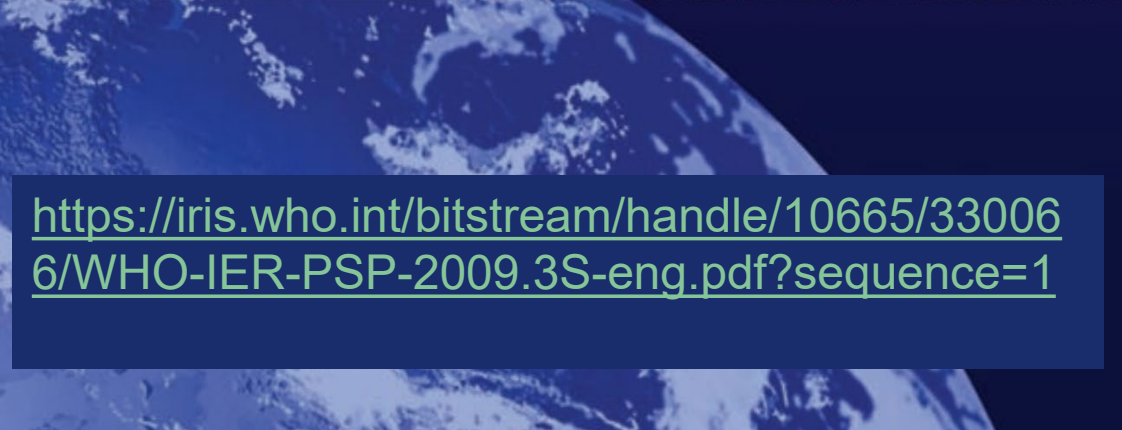

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

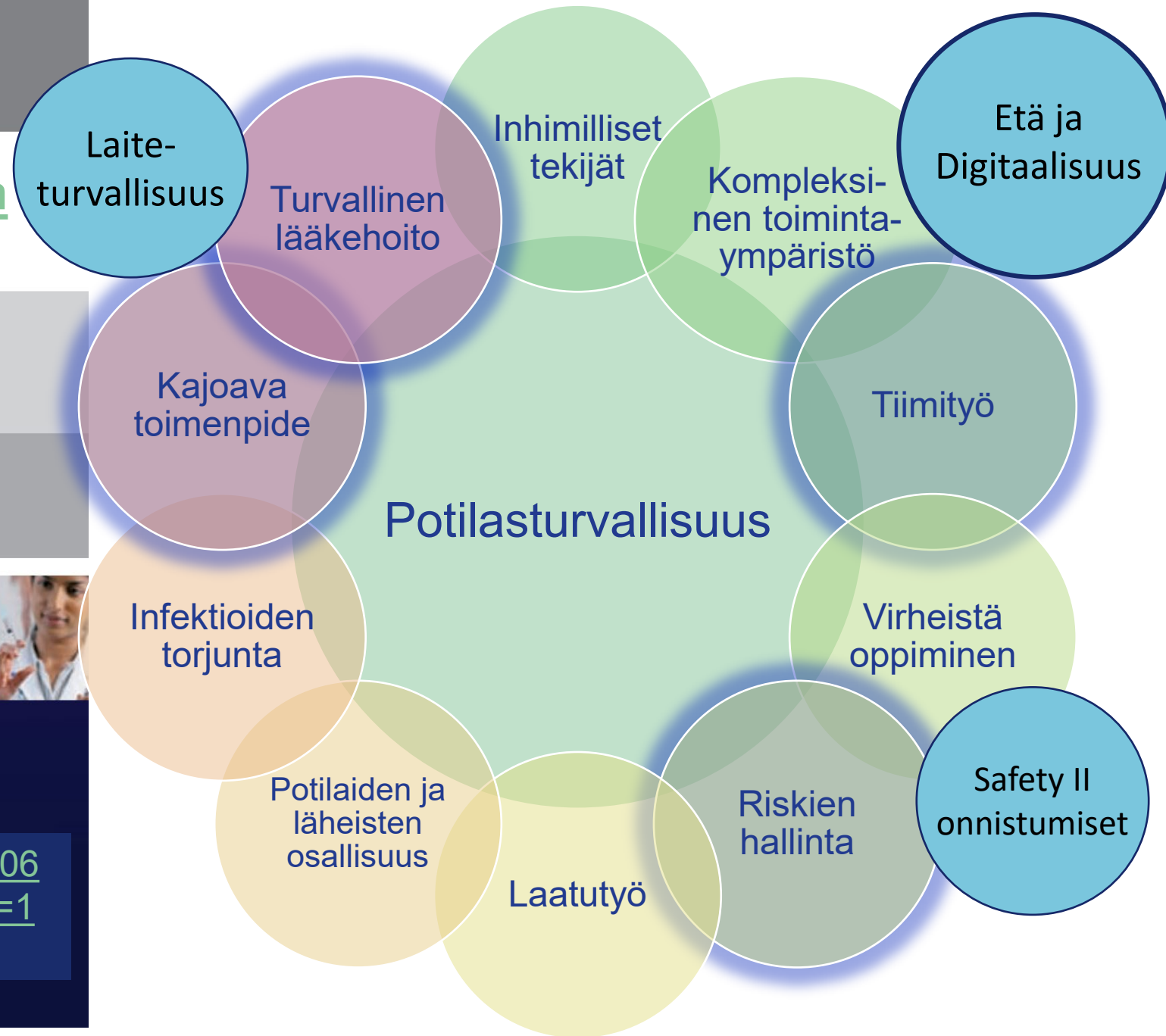
WHO patient safety curriculum guide for medical schools

WHO Patient Safety
Curriculum Guide for Medical Schools

2009

<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/330066/WHO-IER-PSP-2009.3S-eng.pdf?sequence=1>

Valmistuvan lääkärin osaamistavoitteet, 139 tavoitetta julk. 2020

1. AMMATILLISET ARVOT JA TOIMINTA

4 Lääkäri varmistaa työssään potilasturvallisuuden ja hoidon laadun

Vastavalmistunut lääkäri osaa

4.1 asettaa potilaan tarpeet ja turvallisuuden hoidon keskiöön

4.2 edistää ja tukea terveyttä ja turvallisuutta kaikissa hoitoympäristöissä

4.3 ennakoida ja tunnistaa hoitoon liittyviä riskejä ja vaaratilanteita, käsitellä niitä avoimesti, ymmärtää erilaisia tapoja reagoida virheisiin sekä oppia omista ja muiden virheistä

4.4 soveltaa infektioiden ehkäisyn ja torjunnan periaatteita

4.5 kuvailla laadunhallinnan periaatteita ja niiden soveltamista sekä laaturekisterien ja hoitotulosten vertailun merkitystä

4.6 kuvailla inhimillisten tekijöiden vaikutuksia terveydenhuollon laitteiden ja järjestelmien käytössä ja tunnistaa tilanteita, joissa niistä johtuvien riskien hallintaa voisi parantaa

4.7 kuvailla keinoja voimavarojen tehokkaaseen käyttöön ja priorisointiin

[Valmistuvan lääkärin osaamistavoitteet | Lääketieteellinen tiedekunta | Helsingin yliopisto](#)

8 Tiimityö ja ammattien välinen yhteistyö

Vastavalmistunut lääkäri osaa

8.1 toteuttaa turvallista ja laadukasta hoitoa eri ammattien ja erikoisalojen asiantuntijoista koostuvan moniammatillisen tiimin jäsenenä

8.2 tunnistaa eri erikoisalojen sekä muiden terveydenhuollon ja sosiaalialan ammattilaisten roolit ja osaamisen kunnioittaen heidän ammattitaitoaan

8.3 työskennellä kollegojen kanssa tehokkaasti potilaan parhaaksi

a. siirtämällä tietoja turvallisesti selkeän ja asiallisen puheen, kirjoituksen tai sähköisen viestinnän avulla

b. varmistamalla hoidon jatkuvuus, kun hoitovastuu siirtyy taholta toiselle

c. konsultoituessa tai neuvoja pyydettyessä

d. ongelmatilanteissa, esimerkiksi virheiden sattuessa

e. kyseenalaistamalla kollegan toimintaa tarvittaessa

f. jakamalla kokemuksia ja pulmia, jotka kannustavat oppimaan

g. osallistumalla hoitoon kollegan pyynnöstä

h. soveltamalla joustavia ongelmanratkaisumenetelmiä, kun päätöksiä tehdään yhdessä

10 Lääkäri osaa keskustella potilaiden, heidän omaistensa ja edustajiensa sekä työtovereiden kanssa tehokkaasti, avoimesti, rehellisesti ja huolehtien salassapitovelvollisuudesta

Vastavalmistunut lääkäri osaa

10.1 tiedustella potilaan ja omaisten äidinkieltä, käyttää suomea tai ruotsia heidän halutessaan sekä käyttää tulkkia tarvittaessa

10.2 kommunikoida selkeästi, tehokkaasti ja toista osapuolta herkästi huomioiden, niin että hän

a. kuuntelee, jakaa ajatuksia ja vastaa kysymyksiin

b. osoittaa empatiaa ja myötätuntoa

c. käyttää taitavasti kieltä ja sanatonta viestintää

d. mukauttaa viestintää tarvittaessa esimerkiksi vastaanottajan aistivamman tai puutteellisen kielitaidon vuoksi pyytää viestintään tarvittaessa tukea kollegalta

10.3 puhua, kirjoittaa ja käyttää sähköistä viestintää (myös sairauskertomuksissa) selkeästi, tehokkaasti ja vastaanottajat huomioiden

10.4 varmistaa potilastietojen luottamuksellisuuden ja toimia ammatillisesti sähköisillä viestintäkanavilla

2. AMMATILLISET TAIDOT

13 Lääkäri osaa suorittaa tarpeellisia tutkimus- ja hoitotoimenpiteitä turvallisesti ja tehokkaasti sekä tunnistaa, milloin hän kokemuksensa ja taitojensa rajallisuuden vuoksi tarvitsee ohjausta toimenpiteessä varmistaa potilasturvallisuuden

17 Lääkkeiden turvallinen määrääminen

Lääkäri osaa määrätä lääkkeitä asianmukaisesti, turvallisesti ja taloudellisesti sekä tuntee tavalliset lääkkeen määräämiseen liittyvät virheet sekä niiden syyt ja seuraukset

Vastavalmistunut lääkäri osaa

17.1 selvittää potilaan lääkityshistorian ja lääkkeiden käyttöön mahdollisesti liittyneet ongelmat

17.2 arvioida uuden lääkkeen aloitukseen ja lopetukseen liittyviä hyötyjä ja riskejä yhdessä potilaan ja tarvittaessa hänen läheistensä tai edustajiensa kanssa

17.3 antaa potilaalle ja hänen läheisilleen tai edustajilleen asianmukaista tai ymmärrettävää tietoa lääkityksestä niin, että potilas voi sen perusteella tehdä päätöksiä lääkkeiden käytöstä

17.4 tehdä yhteistyössä potilaan kanssa sellaisen lääkehoitosuunnitelman, johon potilas voi sitoutua

17.5 hakea luotettavaa tietoa lääkkeistä ja niiden määräämisestä

17.6 määrittää ja kirjata sopivat ja turvalliset lääkemuodot

17.7 kirjoittaa potilaan yksilöllisiin tarpeisiin räätälöidyn turvallisen ja laillisen lääkemääräyksen

17.8 kertoa potilaalle riittävästi lääkkeen käyttötarkoituksesta, käyttötavasta ja käytön kestosta, odotettavissa olevista hyödyistä ja mahdollisista tärkeistä haitoista sekä mahdollisesta seurannan tarpeesta

17.9 havaita ja raportoida lääkkeiden haitta-, sivu- ja yhteisvaikutuksia sekä toimia asianmukaisesti lopettamalla lääkitys tai muuttamalla sitä

17.10 seurata lääkityksen tehoa ja vaikutuksia sekä säätää lääkitystä esimerkiksi lääkityksen osoittautuessa tehottomaksi tarpeettomaksi tai potilaan halutessa lopettaa lääkityksen- tarpeen mukaan kollegoita konsultoiden

17.11 tunnistaa lääkkeiden turvallisen määräämisen haasteet raskauden aikana, hyvin nuorilla ja vanhoilla, elämän loppuvaiheessa sekä potilailla, joilla on paljon sairauksia ja lääkkeitä tai pitkäaikaisia fyysisiä tai psyykkisiä sairauksia

17.12 keskustella kunnioittavasti potilaan itse valitseminen hoitojen käytöstä ja selvittää, miten ne voivat vaikuttaa muiden hoitojen turvallisuuteen

17.13 tunnistaa haasteet, joita etäpalveluna (esim chat) annettu hoito ja neuvota aiheuttavat lääkehoidon hyvän laadun toteuttamiselle

17.14 tunnistaa lääkkeiden liiallisen määräämisen ja liikakäytön riskit ja soveltaa tietoa omassa lääkemääräyskäytännössään

17.15 kuvailla apteekkien ja farmaseuttien roolia turvallisen lääkehoidon toteuttamisessa

Opetuskäytännöt 2020-2024 aloittaneille

- Potilasturvallisuuteen liittyvien tavoitteiden soveltaminen tutkinto-ohjelmissa vaihtelee tiedekunnittain
  - näkyvyyttä opinto-oppaissa ja esim. tavoitteiden mittaamista tai oppimisen arviointia on niukasti
- Pakollisten opintojen määrä vähäinen kaikissa tiedekunnissa
  - Turun yliopisto: 1,5 tuntia + 2 x pienryhmäopetusta (7 t)
  - HUS: Duodecimin verkkokurssi (9 t) ennen kliinistä vaihetta
  - Muissa yksittäisiä opetuskertoja
- Vapaavalintaisten tarjonta vaihteleva, osallistuminen niukkaa
  - Turun yliopisto: 3 opintopistettä
  - UEF: 5 opintopistettä
  - Muut satunnaisesti, jos lainkaan

Uudistettu kaksivaiheinen LK/LL-tutkinto 2025 alkaen

- Lisätty kaikille velvoittavaa potilasturvallisuuden koulutusta, joitakin tunteja - 2 opintopistettä, toteutustavat vaihtelevat
  - TY ja UEF molemmissa noin 1 op teoreettista opetusta ja 1 opintopiste lähiopetusta ym.
  - muissa integroituna muuhun prekliiniseen tai kliiniseen opetukseen, esim. tietoturva, infektioturvallisuus, simulaatiot
- Lisätty yhteistyötä tiedekuntien potilasturvallisuuden opetuksesta vastaavien välillä osaamistavoitteiden yhtenäistämiseksi
  - Pyritään huomioimaan Nordic framework for patient safety knowledge and skills, 2024 dokumentin 15 kompetenssialuetta
  - Jaetaan opetusmateriaalia, esim. videoituja luentoja
  - Uusi Duodecimin potilasturvallisuuden oppikirja tulossa 2026

Competence area 1.	Patient Safety: Definitions, Concepts, and Perspectives
Competence area 2.	Responsibilities, Obligations, and Roles in Patient Safety
Competence area 3.	System Understanding, Theories, and Frameworks
Competence area 4.	Patients and Carers as Co-Creators
Competence area 5.	Human Factors
Competence area 6.	Teamwork and Communication
Competence area 7.	Organizational Culture and Patient Safety
Competence area 8.	Risks and Risk Awareness
Competence area 9.	Identify, Investigate, and Learn from What Has Happened
Competence area 10.	Monitor and Evaluate Patient Safety
Competence area 11.	Safe Processes and Work Methods
Competence area 12.	Technology and Patient Safety
Competence area 13.	Lead and Govern for Safe Care
Competence area 14.	Readiness and Patient Safety
Competence area 15.	Risk Areas, Areas of Avoidable Harm, and Specific Situations

1. Määritelmät, käsitteet, näkökulmat
2. Vastuut, velvoitteet ja roolit
3. Systemitietoisuus, -teoriat ja viitekehykset
4. Potilaan ja läheisten osallisuus
5. Inhimilliset tekijät
6. Tiimityö ja kommunikaatio
7. Turvallisuuskulttuuri
8. Riskit ja riskitietoisuus
9. Vaaratapahtumista ilmoittaminen ja oppiminen
10. Seuranta ja arviointi
11. Turvalliset prosessit ja menetelmät
12. Teknologioiden turvallisuus
13. Turvallisuuden johtaminen ja hallinnolliset menettelyt
14. Valmius ja varautuminen
15. Riskialueet, vältettävissä olevat haitat ja erityistilanteet

Esimerkki: Turun yliopiston kandidivaiheen opetus 3. vuoden syksyllä osana kliinisen lääketieteen perusteita

- Muu opetus (yht. 10 op kokonaisuus) sisältää lääkärintyön perustaidot, vuorovaikutuksen, kirjaamisen, sosiaaliturvan ja lausuntojen sekä lainsäädännön perusteet.
- Johdanto potilasturvallisuuteen (n. 1 op) sisältää perustiedot potilasturvallisuuden käsitteistä ja viitekehyksistä, hoidon turvallisuuteen vaikuttavista inhimillisistä ja systeemitekijöistä, riskien hallinnasta sekä keinoista suojautua virheiltä ja vahingoilta. Opiskelija oppii menettelyt vaaratapahtumien jälkeen ja miten lievittää haittojen seurauksia sekä ymmärtää turvallisuuskulttuurin ja psykologisen turvallisuuden merkityksen sekä potilaan ja läheisten roolin potilasturvallisuuden varmistamisessa.
- Luennolla esitellään peruskäsitteet ja **oppimispäiväkirja**. Tiedollisiin sisältöihin säädöksistä, menettelyistä ja periaatteista perehdytään oheismateriaalin ja verkkokurssin avulla. Ymmärrystä ja taitoja kehittäviä sisältöjä riskien tunnistamisesta, inhimillisistä tekijöistä, tiimistyöstä ja kommunikaatiosta sekä turvallisuuskulttuurista opiskellaan lisäksi pohdintatehtävinä ja interaktiivisesti opettajan kanssa. Pienryhmäkeskustelussa käsitellään psykologista turvallisuutta, suojautumista virheiltä ja vahingoilta sekä niistä oppimista.

Opiskelijan/nuoren lääkärin oppimisen herkkyyskaudet

- Missä vaiheissa lääkäriksi valmistuvalla tai nuorella lääkärillä on tarve omaksua erilaisia työelämätaitoja?
- Voiko potilasturvallisuutta oppia muuten kuin omista tai muiden virheistä?
- Kenen tehtävä on opettaa turvallisuutta?
- Miten siirtää nuorille syylistämätön, avoin, potilasta ja muita työntekijöitä kunnioittava, jatkuvaan oppimiseen kannustava kulttuuri?
- Tarvitsevatko seniorit/opettajatkin joskus lisää potilasturvallisuusosaamista toimiakseen esimerkkeinä?

Kiitos

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret